

**Et nytt syn på pasientrollen:
«Pasienten – fra belastning til
ressurs». Er det mulig - ...og er
det rett?**

Haraldsplass Diakonale sykehus, 8.mai 2017

Johannes Kolnes,
Seksjon for Helsetjenesteutvikling,
Haukeland Universitetssykehus.

Viktig å fastslå

- **Pasientrollen er i betydelig endring**

NÅ!

(Skrevet i 2015)

Internasjonalt er dette en klar trend

*Editor's Choice **Preparing for partnership***

BMJ 2003; 326 doi: <http://dx.doi.org/10.1136/bmj.326.7402.0> (Published 12 June 2003)

Cite this as: BMJ 2003;326:0

Richard Smith, editor

Doctors don't like the idea that they don't put patients first—that they aren't “patient centred” in current jargon. Many doctors, particularly older ones, have sacrificed hundreds of nights' sleep, their health, and even their families to the care of patients. How can they not be “patient centred”?

The answer is that being patient centred involves much more than being dedicated and caring. It's a different way of thinking and behaving, where doctors and patients work together as true partners. Neither side finds it easy. This theme issue explores what a true partnership means and looks forward to a time when the *BMJ* itself—very much the property of doctors for its first 160 years—might publish in partnership with patients. Two images illustrate how doctors are not patient centred. The first is the hospital car park, always a political battleground. Can anybody imagine a supermarket car park where customers have to walk past the cars of the staff in order to buy? .....

Et par pasienthistorier...

- [Sara Riggare](#), PhD student, Karolinska Institutet and selfcare expert; Sweden
[Tim Omer](#), Diabetes advocate and hacker; England
- Felles for dem er mobilisering og bruk av pasientkolleger i virtuelle nettverk

Hva brukes nettverkene til?

- Dele utfordringer - formulere aktuelle problemstillinger
- Dele løsninger, ferdige som uferdige
- Utvikle nye løsninger der disse ikke finnes

Pasient og brukerrettighetsloven er
grunnlaget for en
gjennomgripende endring

i

ROLLER OG MAKTFORDELING

|

NORSK HELSEVESEN

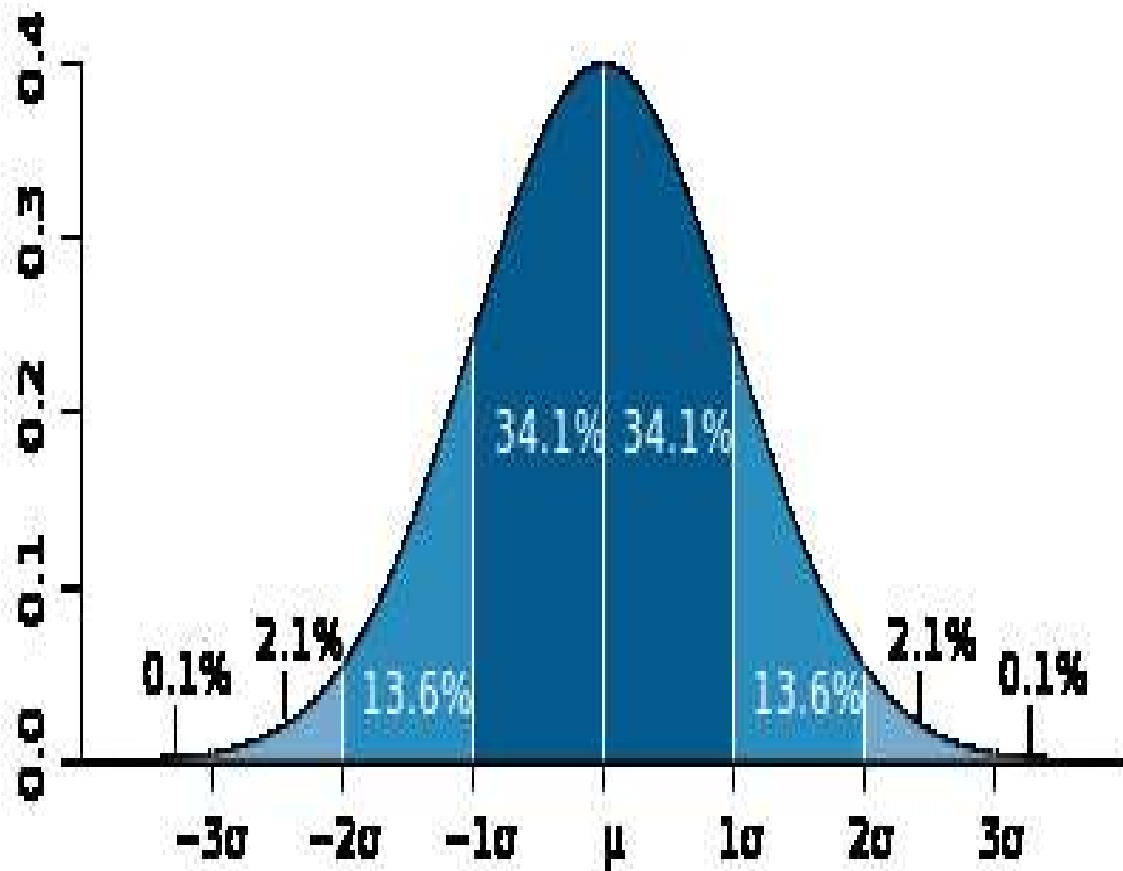
Konsekvensen av endringen i pasientrollen er like viktig å se

- Pasientrollen er i betydelig endring →
- **Helseprofesjonenes roller er i betydelig endring**
- **Når roller endres - endres maktfordeling**

Det evige konfliktpotensialet
mellom helsepersonell og pasient

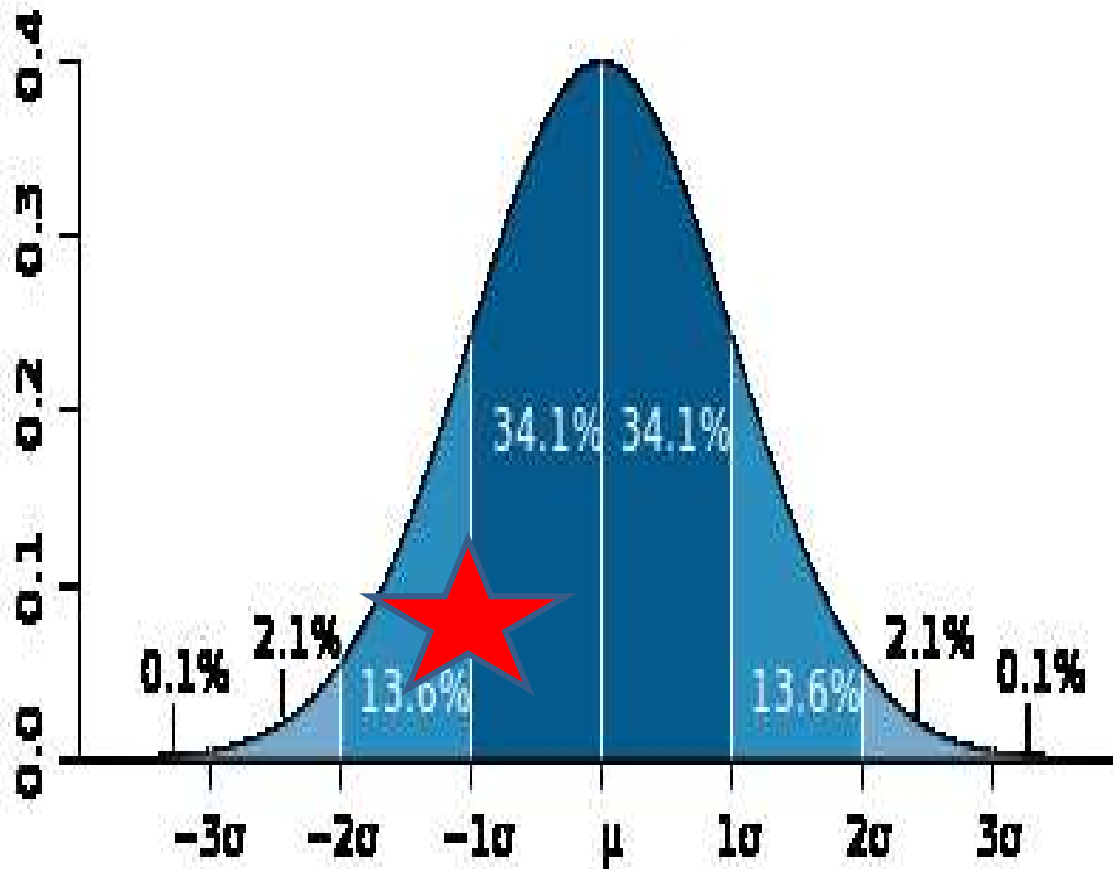

Fagpersonenes kunnskapsgrunnlag

Johann Carl Friedrich Gauss
1777–1855,
tysk matematiker ,
Göttingen, Tyskland

Pasientens kunnskapsgrunnlag

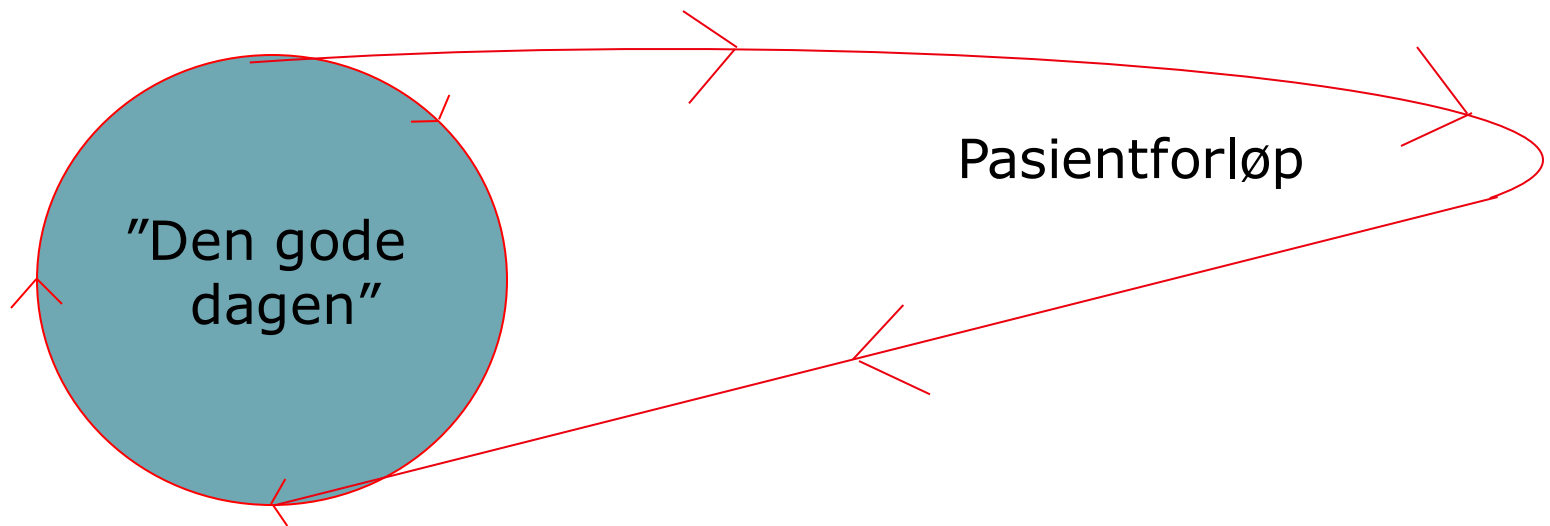

Johann Carl Friedrich Gauss
1777–1855,
tysk matematiker ,
Göttingen,
Tyskland.

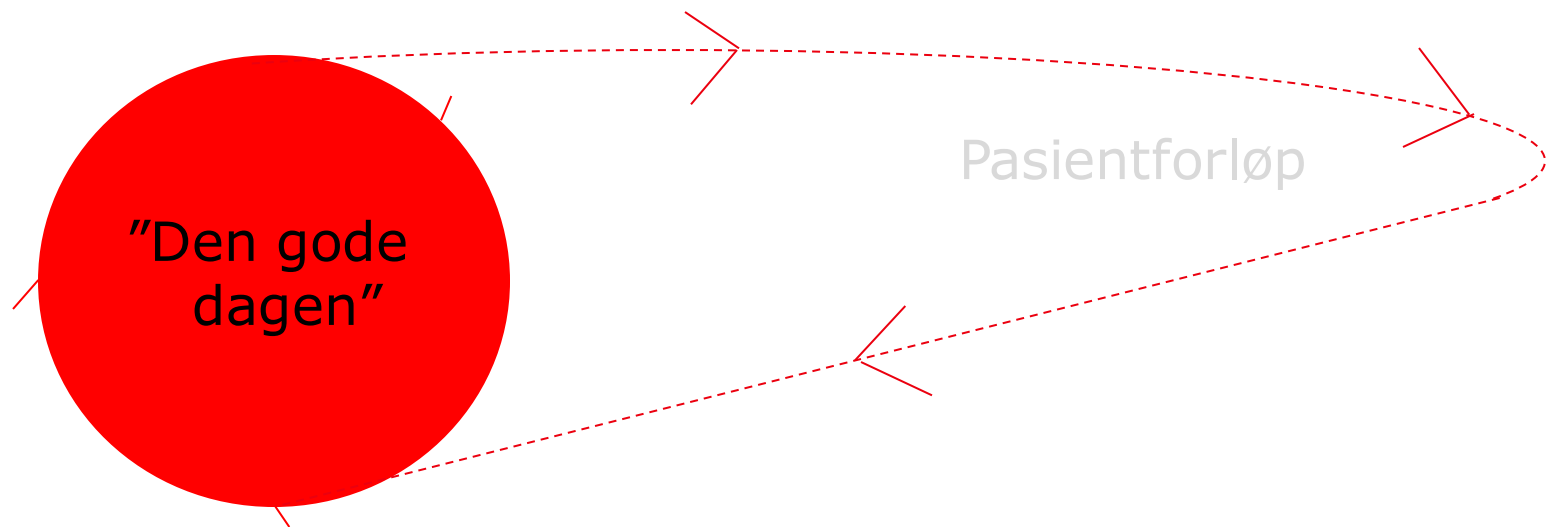
Så dette er altså et møte mellom
eksperter.....

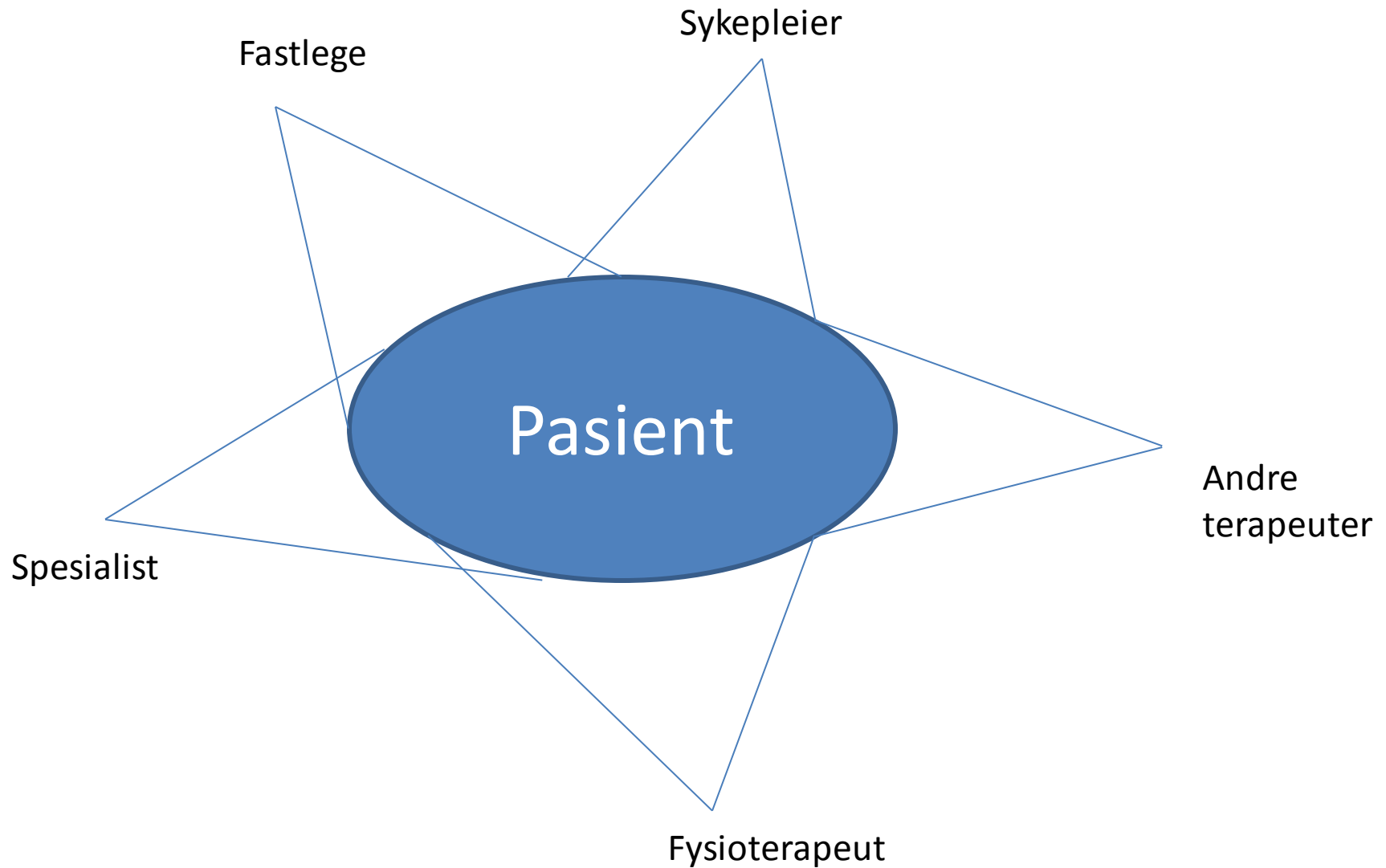
La oss først se på konteksten for det vi driver med :

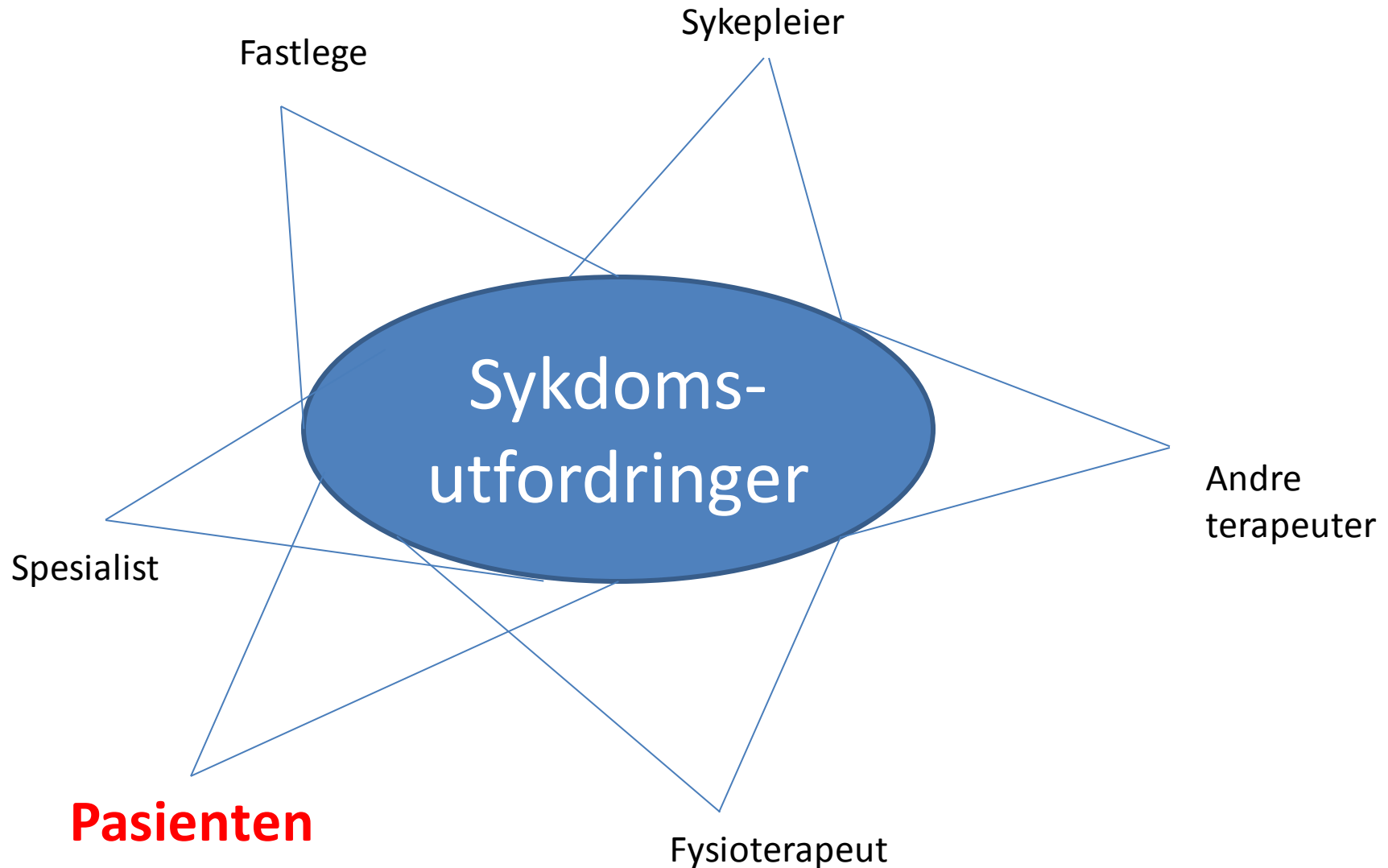
Målet er pasientens mestring av

Tradisjonelt bilde

Den nye situasjonen

Det generiske forløbet.....

Frisk → Risikofaktorer → Forebygging

Symptom → Diagnose → Prognose →

Behandling → Rehabilitering

Det generiske forløpet.....

Frisk → **Risikofaktorer** → Forebygging

Symptom → Diagnose → Prognose →

Behandling → Rehabilitering

Frisk.....? Ikke bare FIFA som har et problem

- Hva er frisk? Du kan jo være syk uten å vite det.....
- «Case finding» = screening with no evidence
- God klinisk praksis, f.eks. blodtrykksmåling
  - 40% av voksen befolkning har hypertensjon (og andelen stiger fortløpende ettersom normalverdien senkes)
- **Kolesterolverdier** – Foreslåtte normalverdier gir opptil 80% hyperkolesterolemi i gitte grupper
- **Beinmasse** – Foreslåtte normalverdier 75% osteoporose hos hvite, postmenopausale kvinner

Det generiske forløpet.....

Frisk → Risikofaktorer → **Forebygging**

Symptom → Diagnose → Prognose →

Behandling → Rehabilitering

Det generiske forløpet.....

Frisk → Risikofaktorer → Forebygging

Symptom → Diagnose → Prognose →

Behandling → Rehabilitering

Det generiske forløbet.....

Frisk → Risikofaktorer → Forebygging

Symptom → **Diagnose** → Prognose →

Behandling → Rehabilitering

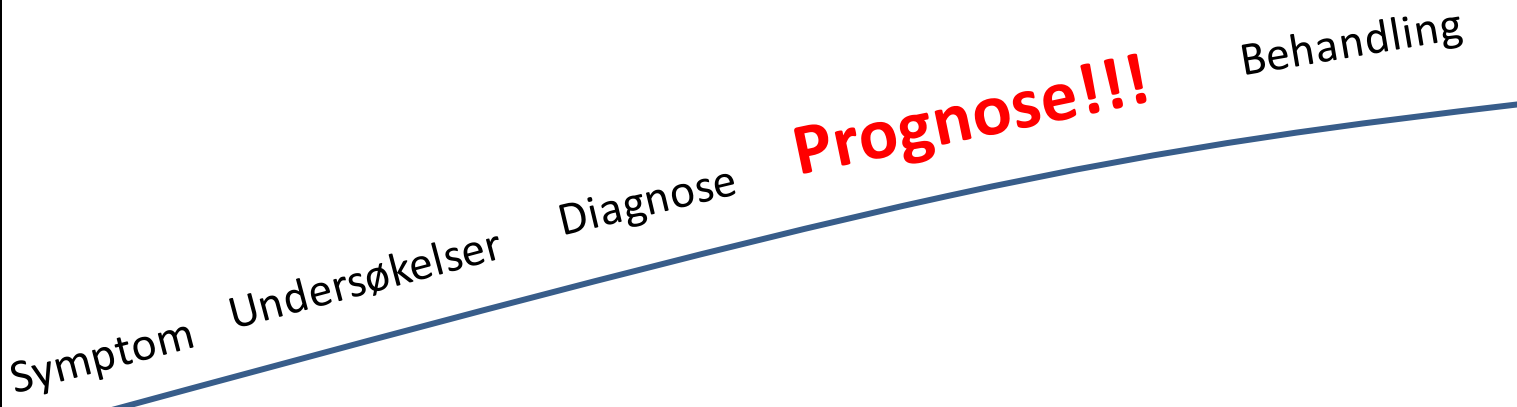
Det generiske forløpet.....

Frisk → Risikofaktorer → Forebygging

Symptom → Diagnose → **Prognose** →

Behandling → Rehabilitering

Forløpsanalysen av akuttkjeden:

Det generiske forløbet.....

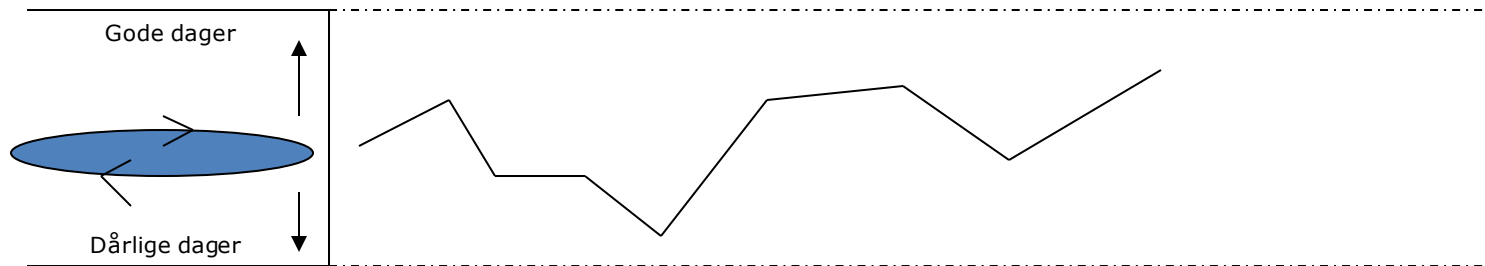
Frisk → Risikofaktorer → Forebygging

Symptom → Diagnose → Prognose →

Behandling → Rehabilitering

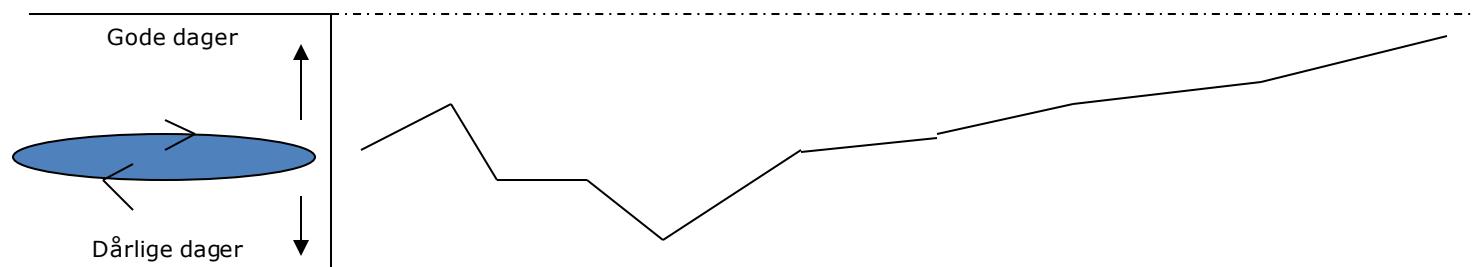

Den nye forløpsmodellen - sett fra et annet perspektiv:

Egenmonitorering av: Diabetes
Kols
Astma
Stemningslidelse
Hypertensjon
Tromboemboli
Hjertesvikt
Parkinson

Pasienten kan diagnostisere en forverring selv ved hjelp av en egnet app:

Egenmonitorering av:

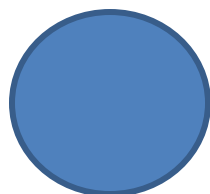
- Diabetes
- Kols
- Astma
- Stemningslidelse
- Hypertensjon
- Tromboemboli
- Hjertesvikt

Tim Omer's løsning

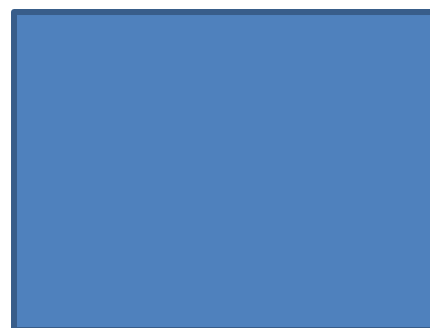
En tom Mentol pastill eske
Konverteres til en kunstig pankreas
Algoritmer basert på matinntak og
aktivitet doserer insulin

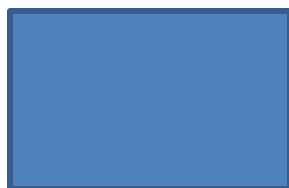
En sensor på armen
Måler blodsukker
Hvert 5. minutt

En smartklokke
Registrerer aktivitet

En insulinpumpe
Doserer insulin kontinuerlig

Pasientens smarttelefon
Registrerer matinntak
Styrer systemet
Alle overføringer er trådløse

Det generiske forløpet.....

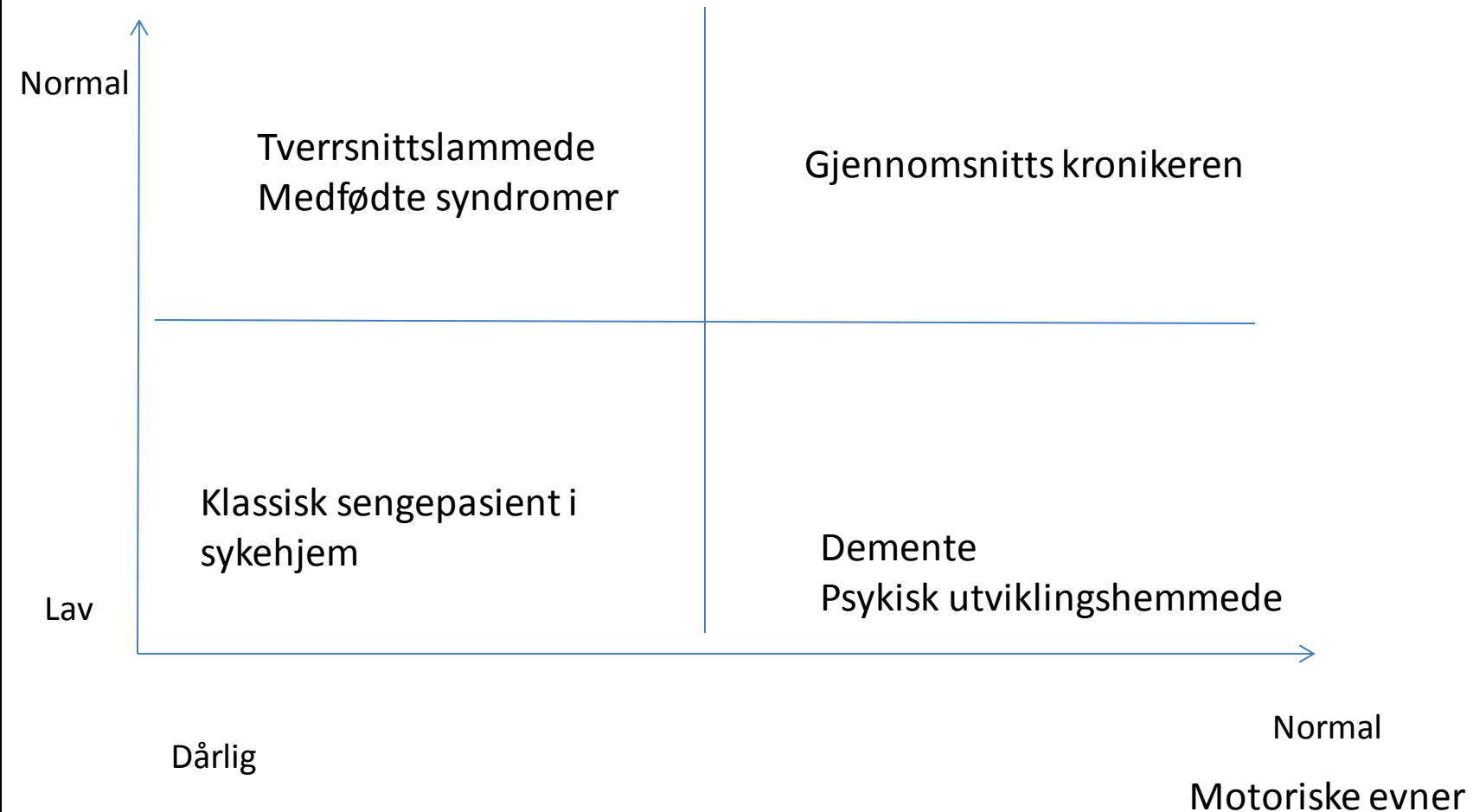
Frisk → Risikofaktorer → Forebygging

Symptom → Diagnose → Prognose →

Behandling → **Rehabilitering**

Hva er pasientens ressurs?

Kognitive evner

Hva er din rolle i dette bildet?

Hva er din rolle i dette bildet?

- Du må skape motivasjon!

Hva er din rolle i dette bildet?

- Du må skape motivasjon!
- I stedet for avhengighet !

Da kan du bli med på en revolusjon

- Pasientenes rolle endres fra å være en belastning til
- å bli den kritiske ressursen de bør være

Konsekvenser av den nye pasientrollen

- Med makt følger mer ansvar
  - Ansvar for egen helse inklusive forebygging
  - Ansvar for oppfølging av behandling
  - Ansvar for medisinerings
  - Ansvar for økonomi inklusive samfunnsøkonomi

Vil vi virkelig det?

Dette er hva alt handler om

